

METODICKÉ INFORMACE č. 1/2010

Od 1. 1. 2010 byla spuštěna změna v účtové osnově, výkazech a zpracování účetních výkazů v souladu s novelou zákona o účetnictví a vydanou vyhláškou. Podařilo se vydat určitou rámcovou metodiku a postupně, přes časový skluz a řadu nejasností, je do praxe uváděna řada změn, které sebou nesou počáteční chyby, zmatky a řadu nejasností.

Pro informaci sdělujeme předem, že se budeme snažit opětovně postavit určité kontrolní okruhy, které by umožnily lépe kontrolovat vnitřní vazby v účetnictví. Nebude to jednoduché, jak z kapacitních důvodů, tak zejména také s ohledem na neexistenci většiny účetních standardů pro oblast veřejných rozpočtů.

Tímto pokynem chceme určitým způsobem vysvětlit a upřesnit některé věci a souvislosti, které nebylo možné přímo nebo nepřímo sdělit v počátcích. Rozhodli jsme se k některým oblastem poskytnout informace, které mohou být sice již známy, ale zejména u menších účetních jednotek nemusely být odhaleny a pochopen jejich význam. Výčet informací, které popisujeme v následujících ustanoveních vychází ze zkušeností a z dotazů, které nám jsou nejčastěji kladeny.

1. K bankovním účtům

1.1 Stručné zásady pro bankovní účty základního běžného účtu (231)

- všechny bankovní účty vedené v tomto SU se považují za krátkodobé (8X15)
- dlouhodobé vklady – termínované vklady se smlouvou o výpovědi na dobu delší než 1 rok se vedou jako bankovní účet SU 068
- Sady rozpočtové skladby vyhlášené v metodice byly někdy pochopeny jinak, než byly míněny. Sady rozpočtové skladby jsou určeny těm ÚJ, které mají více fyzických bankovních účtů a potřebují z nějakého důvodu mít na nich možnost odlišného výběru skupin položek. Jde zejména o velká města, krajské úřady apod. Nadále prosazujeme princip, že jeden „fyzický“ bankovní účet v bance = jedno číslo analytického účtu.
- analytika 0000 - jen pro rozpočet (nedoporučuje se pro účetní data)
- analytiky 0001 až 0899 – pro rozpočet i účetnictví (tuzemské vklady v Kč i cizí měně)
  - pro skutečné plnění se vypočítává obrat pro položku 8115
- analytiky 0900 až 0999 – pro rozpočet i účetnictví (vklady v zahraničí)
  - pro skutečné plnění se vypočítává obrat pro položku 8215

1.2 Zvláštní výdajové účty (223)

- Dříve stanovená metodika pro oblast OSS, která přesně určovala návaznosti mezi předčíslem bankovního účtu a analytickým účtem v účetnictví, přestala být podporována.
- V oblasti ÚSC se tyto účty používají jako dosud i v kombinaci s půjčkami a přijatými dotacemi. Podle dosavadních pravidel, která jsou nadále užívána, by tento účet neměl mít k jakémukoliv datu zůstatek.

1.3 Úvěrové účty 281 a 451

- význam členění, který byl zaveden po změně účtové osnovy (odstranění účtu 218 0040) se využívá u úvěrů se sudým předčíslem analytik pro výpočet obratu položek 8X13 a 8X23 pro výkaz FIN 2-12M
- s „lichým předčíslem“ analytik (01XX,03XX,05XX atd.) se považují za úvěry převáděné na základní běžný účet
- se „sudým předčíslem“ analytik (02XX,04XX,06XX atd.) se považují za účty přímo čerpaných úvěrů
- další význam členění, který se využívá při tvorbě Přílohy účetní závěrky (tabulka A.10.), je členění podle původu úvěru:
  - 01XX až 07XX pro úvěry získané v bankách tuzemských (rozumí se i poboček cizích bank v ČR)
  - 08XX a 09XX pro úvěry získané v bankách v zahraničí

1.4 Bankovní účet fondů územních samosprávných celků (236)

Nad způsobem použití i začlenění se dosud vedou neformální diskuse a existuje řada názorů. Pro naši metodiku zatím platí, že jsme vydefinovali u bankovních účtů a účtů fondů povinné analytiky. Nejen kvůli naplnění výkazů pro výstup do CSÚIS, ale také z důvodu udržení možnosti zajistit i budoucnu automatizované závěrky účetnictví a převody do dalšího roku.

1.4.1 Bankovní účty 236

- AÚ 0010 – tzv. účet pro soustředování přebytků hospodaření minulých let (dříve FRR)
- AÚ 0100, 0120, 0140 atd. jsou určeny pro další fondy, které mohou vznikat u ÚSC (sociální, rozvoje bydlení, z darů atd.). Neměl by být problém zřizovat a očíslovávat si další a další fondy v pořadí naznačeném v metodice.
  - „Z“ uvedené v metodice u bankovního účtu 236 je závazné ve smyslu naznačení a udržení vazeb mezi bankovním účtem fondu a sadou analytik příslušného fondu na účtu 419, který tvoří protiúčet bankovního účtu.

2. K fondům účetních jednotek

2.1 419 – Ostatní fondy pro ÚSC

Účetním jednotkám jsme podle metodiky nabídli několik možností, jak si zařadit své vlastní fondy. Rozdělení na jednotlivé analytické skupiny s písmenkem „Z“ znamená, že při dodržování těchto závazných členění bude umožněno jednotným algoritmem uzavírat účetní knihy.

- Analytické účty se v metodice člení do dvou velkých skupin, podle toho zda vážou k bankovnímu účtu, na kterém je nebo není vedena rozpočtová skladba:
  - skupina analytik fondů 00XX až 07XX – obecně k účtům, které vedou rozpočtovou skladbu
  - skupina analytik fondů 08XX až 09XX – obecně k účtům, které nemusí vést rozpočtovou skladbu
- První skupina se pak dále člení na:
  - skupina analytik 0010 až 0059 pro sledování fondu tvořeného z přebytku hospodaření obce (dříve tzv. FRR) – váže k SU 236 AÚ 0010
  - skupiny po dvaceti analytikách, které jsou určeny pro tvorbu dalších fondů (0100 až 0119, 0120 až 0139, 0140 až 0159 atd.)
- Pokud existuje více fondů, což bývá u fondu rozvoje bydlení, pak se použije pro první fond AÚ 0120 až 0139 a pro druhý fond AÚ 0140 až 0159 atd.

Vzhledem k častým dotazům na způsob analytického členění fondů, uvádíme příklad použití analytik u jednoho z fondů:

SU 419 – Ostatní fondy
AÚ 0100-0119 – sociální fond

POLOŽKA			ANALYTICKÝ ÚČET
G.I.	počáteční stav	DAL-MD	0100
G.II.1.	z přebytků hospodaření minulého roku	DAL-MD	0101
G.II.2.	příjmy b.r., které nejsou určeny k využití v běžném roce	DAL-MD	0102,0103,0104,0105,0106,0107,0108
G.II.3.	převody prostředků z rozpočtu během roku	DAL-MD	0109
G.III.	použití fondu	MD-DAL	0110,0111,0112,0113,0114,0115,0116,0117,0118,0119
G.IV.	STAV FONDU K....		G.I.+G.II.1.+G.II.2.+G.II.3.-G.III.

Uzávěrka účetních knih bude uzavírat všechny analytiky (nulovat) na analytiku pro počáteční stav a tu přenese do dalšího účetního období.

2.2 Doplnující informace k fondům účetní jednotky

V tabulkách vyhlášených v příloze 5 vyhlášky 410/2009 Sb. je několik chyb a nepřesností, které jsme se snažili podchytit a připravit se předem na jejich odstranění tak, aby účetní jednotka nemusela v průběhu roku přeúčtovávat stavy na jiné analytiky.

2.2.1 Fond kulturních a sociálních potřeb

V tabulce zcela evidentně chybí položka pro „základní přiděl“, který je podle legislativy základním zdrojem fondu. Tuto situaci jsme řešili tak, že jsme vyhlásili analytiku, která slouží k zachycení zdroje fondu:

- 011X – základní přiděl se přičítá do položky A.II.3. Peněžní a jiné dary určené do fondu

Bohužel jsme nuceni v zájmu udržení kompatibility tabulky na rozvahu přičítat hodnotu analytiky do jiné položky. Dodatečné výklady, že by přiděl patřil do součtové položky A.II., bez jeho promítnutí do nižších položek odmítáme. Vyhlášený vzor výkazu neobsahuje v tabulce odkaz formou slovního spojení „z toho“, který by tuto variantu potvrdil.

2.2.2 Fond reprodukce majetku – státní příspěvkové organizace

V tabulce není uvedena samostatná položka pro zachycení doplnění zdrojů z rezervního fondu, ačkoliv v rezervním fondu v použití existuje položka pro použití ve prospěch fondu reprodukce. Tuto maličkost jsme řešili tak, že jsme vyhlásili analytiku, která slouží vnitřně k zachycení zdroje fondu:

- 018X – doplnění z rezervního fondu a přičítáme ji do položky E.II.1. Zlepšený hospodářský výsledek

3. Účetní výkazy v roce 2010

3.1 Algoritmus zpracování účetních výkazů

3.1.1 Příloha 1 - ROZVAHA a Příloha 2 - VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

Algoritmus stanoven přesně v souladu s vyhlášenými vzory pro jednotlivé typy účetních jednotek. Logicky z toho vyplývá, že konkrétní ÚJ může používat z účtové osnovy jen ty účty, které obsahuje konkrétní vzor ROZVAHY nebo VÝKAZU ZISKU A ZTRÁTY.

- AKTIVA se napočítávají z rozdílu obrátů MD mínus DAL
- PASIVA se napočítávají z rozdílu obrátů DAL mínus MD

- OPRÁVKY a OPRAVNÉ POLOŽKY se napočítávají z rozdílu obrátů DAL mínus MD
- výpočet NETTO = BRUTTO mínus KOREKCE
- sloupec OBDOBÍ MINULÉ = v roce 2010 se napočítává z PS roku 2010; v roce 2011 a následujících se napočítá ze stavu na konci roku předchozího

---

3.1.2 Příloha 3 – Přehled o peněžních tocích

Pro informaci uvádíme, že je v současné době již dokončen hlavní algoritmus, testuje se jeho správnost a v nejbližším období bude postupně předán do užívání zákazníkům.

3.1.3 Příloha 4 – Přehled o změnách vlastního kapitálu

3.1.4 Příloha 5 – Příloha

Příloha 5 nemá sice navenek definované algoritmy podle typu ÚJ, ale přesto vnitřně je logicky rozdělena podle typů účetních jednotek. Většina jeho částí je shodná pro všechny účetní jednotky. Odlišnosti jsou pouze:

- část A.10. Informace podle § 4 odst.8 písm.d) zákona, kde je přímo pod tabulkou uveden výčet hodnot, které vyplňují jednotlivé typy ÚJ (OSS, ÚSC nebo PO)
- část B.1. až B.4. je určena pouze pro OSS (jak vyplývá z účtu 364, který je uveden pouze pro OSS)
- v části F. Doplňující informace k fondům účetní jednotky. Jednotlivé tabulky se plní podle typu účetní jednotky.

3.2 Varianty zpracování účetních výkazů

- formáty a výstupy v tis. Kč (tisky, XML)
  - **varianta v tis. Kč má dvě možnosti tisku a výstupu**

- v tis. Kč na dvě desetinná místa

- v tis. Kč bez desetinných míst

V systému GINIS® je tato varianta použitelná na speciální parametr.

V modulu WinUCR® se řídí zvláštním způsobem proúčtování, případně parametrem.

Zvláštní způsob proúčtování spočívá v tom, že v účetnictví jakéhokoliv období postačí proúčtovat na vnitropodnikovém účtu jednořádkový zápis: SÚ 888 AÚ 0888 a na stranu MD i DAL vložit hodnotu 100.000,00. Tento mechanismus zabezpečí výstup v požadované formě.

- způsob zpracování umožní udržet vazbu mezi výsledkem hospodaření z Výkazu zisku a ztráty a výsledkem hospodaření v ROZVAZE. Při každém spuštění účetních výkazů je do výkazu ROZVAHA přenášen výsledek hospodaření. Platí to o verzích v Kč a hal. i o verzích v tis.Kč. Pokud však dojde k rozdílu mezi Aktivy a Pasivy v Kč a hal., je to zvýrazněno hláškou v záhlaví výkazu. Totéž platí i pro tisk výkazu v tis.Kč.

3.3 Vyrovnání rozdílu mezi aktivy a pasivy

Pro dorovnání případného rozdílu mezi aktivy a pasivy, který může vzniknout ze zaokrouhlení, je řešen přičtením/odečtením rozdílu z položky C.I.1. - Jmění účetní jednotky.

- o Rozhodnutí vzešlo z ústního ujednání ze setkání krajských úřadů v Jihlavě v listopadu 2009
- o Tato položka byla vybrána s ohledem na její téměř 100 % existenci u všech účetních jednotek, tedy neměla by nikdy nastat situace, že by se objevil rozdíl ze zaokrouhlení osamoceně ve výkaze jako $- , + 0,01$ ($- , + 1,00$) apod. Také se tato položka nedá přímo vázat vůči jakémukoliv jinému okruhu.

3.4 Krátkodobé a dlouhodobé podmíněné pohledávky ze vztahu k rozpočtovým prostředkům (návrtné a nenávrtné).

Počátkem dubna se na webu MF ČR v oblasti „Otázky a odpovědi“ objevila odpověď nebo stanovisko s poř. číslem 2.17, 2.18, 2.19, které popisuje obsah tabulky s položkami C.1. až C.6. Původní vlastní výklad vycházel z předpokladu, že se jedná o sledování vnitřních vazeb na rozpočet s odlišením vazeb do vlastní hospodářské činnosti. Novým výkladem se však situace mění a jsme nuceni vydat doplňky metodik se stanovením nových analytik pro daný účel. V těchto dnech se tedy mění výklad a také se intervalem analytik odděluje část analytik pro sledování vztahu k jiným rozpočtům.

4. K podrozvahovým účtům

4.1 Výpočet pro tabulku A.4. Informace podle § 7 odst. 5 zákona o stavu podrozvahových účtů

Upozorňujeme, že podrozvahové účty se podle metodiky dělí na „aktivní“ a „pasivní“. Je na to upozorněno i ve všech metodikách v Poznámce za výčtem konkrétních SÚ.

Podrozvahové účty, které zachycují majetek a podmíněné pohledávky se vyhodnocují algoritmem jako „aktivní“, stejně jako jejich rozvahové protiúčty.

Podrozvahové účty, které zachycují podmíněné závazky se vyhodnocují algoritmem jako „pasivní“, stejně jako jejich rozvahové protiúčty.

Odlišný algoritmus zjišťování stavu účtů obou skupin podrozvahových účtů vychází z ustanovení bodu 4.3. ČÚS 701 – Účty a zásady účtování na účtech jsou podrozvahové účty.

4.2 Změna závazných analytik v souvislosti s výkladem náplně položek C.1. až C.5. a C.6. v Příloze účetní závěrky

Doplňkem metodiky od 1. 5. 2010 byly změněny rozsahy závazných analytik pro podrozvahové účty (podmíněné pohledávky a závazky). Na webu MF ČR byl vyhlášen neoficiální výklad položek C.1. až C.5., které nemají zachycovat podmíněný vztah k vlastnímu rozpočtu účetní jednotky, ale ve vztahu k jiným účetním jednotkám „hospodářícím podle rozpočtových pravidel“. Konkrétní změny v intervalech jsou uvedeny v doplňku metodiky, který byl vydán 4. května 2010. Změna bude promítnuta rovněž do metodik vyhlášených na našem webu.

Položka C.6. má podle výkladu vyjadřovat zachycení příjmového rozpočtu účetní jednotky. Od 1.5. 2010 se plní tato položka ze součtu tříd položek 1 až 4 rozpočtové skladby. Do sloupce k 1. 1. se naplní schválený rozpočet a do sloupce Stav k... se naplní upravený rozpočet k datu vyhotovení výkazu.

5. Zpracování výkazu FIN 2-12M

- Finanční výkaz je zpracován v souladu s algoritmem vyhlášeným vyhláškou 449/2009 Sb. Způsob zaokrouhlení výkazů v tis. Kč je řešen rovněž podle vyhlášky.

- Je třeba upozornit opakovaně na zásadní změnu v napočítávání hodnot pro SKUTEČNOST v části III. Financování od 1. 1. 2010. Pro nápočet je použita kombinace přímého napočítávání z dat ÚJ a výpočtu „změny stavu“ příslušných SU a AU (např. položka 8XX3 pro přímo čerpané úvěrové účty). Bližší podrobnosti je možné vyčíst z metodiky (str. 53), případně ze samostatného dokumentu, který dáváme k dispozici naší distribuční síti.

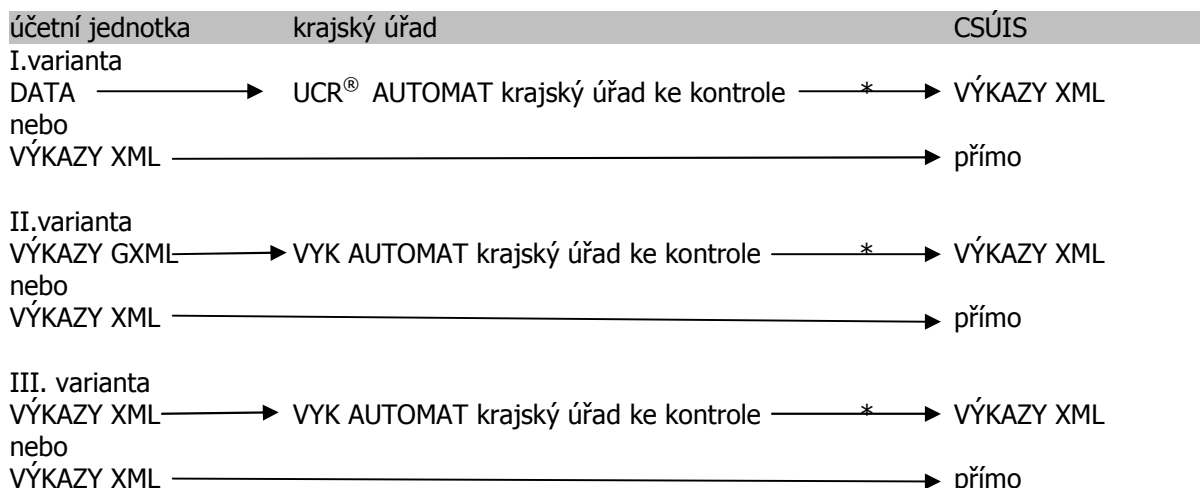
6. Zpracování výkazu FIN 2-04U

- Finanční výkaz je zpracován v souladu s algoritmem vyhlášeným vyhláškou 449/2009 Sb. Způsob zaokrouhlení výkazů v tis.Kč je řešen rovněž podle vyhlášky.
- Pro výkaz FIN 2-04U, pro část VIII. je použito v obecném formátu pomocných záznamů k účtu 840 (viz metodika). V ostatních případech je řešeno zakázkově.
- Pro výkaz FIN 2-04U, pro část X. je použito v obecném formátu pomocných záznamů k účtu 841 (viz metodika). V ostatních případech je řešeno zakázkově.

7. Varianty výstupů dat do zpracování

Pro všeobecnou informovanost zákazníků uvádíme stručný přehled variant sběru dat, jejich zpracování a předávání do CSÚIS.

- Výstup daty (DATA)
  - větou 56Dg (bez možnosti přenosu textových informací pro Přílohu)
  - GXML (Gordic XML obálka s větami 56Dg a textovými informacemi pro Přílohu)
- Výstup výkazem v korunách (VÝKAZY GXML)
  - GXML (Gordic XML obálka s XML s hodnotami v Kč a haléřích)
- Výstup výkazem v tisících korunách (VÝKAZY XML)
  - se zaokrouhlením na dvě desetinná místa
  - se zaokrouhlením na celé tisíce (bez desetinných míst)

* krajský úřad zabezpečuje výstup z UCR® AUTOMAT nebo VYK AUTOMAT směrem k CSÚIS, pokud je zmocněn ÚJ jako NZO

Uvedené varianty se kombinují rovněž v zabezpečení zpracování různých typů ÚJ (obce, DSO, PO zřizované krajem, PO zřizované obcemi).

7.1 Kontrolní mechanismy a využití dat na úrovni sumarizace kraje

AUTOMAT UCR®

- testování vstupních dat na platné kombinace rozpočtové skladby, platné syntetické účty a skupiny analytických účtů na vzorový účtový rozvrh
- vstup daty umožňuje kontrolovat účtování účetních jednotek v nejmenším detailu
- test správnosti dat se zabezpečuje formou spuštění výkazů přímo v AUTOMATU

AUTOMAT VYK

- testování vstupních dat na přípustné kombinace položek výkazů
- kontroly součtů a mezisoučtů výkazů ROZVAHA a VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY
- kontrolní chody na vnitrovýkazové i mezivýkazové vazby v souladu s vyhlášenými vzory na webu MF ČR
- kontroly na platné kombinace rozpočtové skladby

V Jihlavě 5. května 2010

JUDr. Bohumír ČECH
ředitel metodické sekce
GORDIC spol. s r.o.